Spetsiaalne fond

Rahwa Sõna

Üksik numbri hind 5 senti

Toimetus ja talitus: Tallinn, W. Pärnu m. 31. Telefonid: toimetus 27-88 ja 3-61, talitus 3-61 ja 19-20. [illegible] Tallinn.

Tellimise hind postiga: 1 kuu 1.25 s. | 6 kuud 6.75 s. 2 „ 2.40 | 12 „ 13.00 3 „ 3.50 | Wäljamaale 3 kr. 20 s. kuus

Kuulutuste hinnad: [illegible]

Ilmub 6 korda nädalas.

Nr. 1 (853) Tallinnas, reedel, 3. jaanuaril 1930. a. IV aastakäik.

D 588

Riigiraamatukogu
№ D 900 X

„Baltabor" liiwaste wajunud.

Päästmise lootused wähenewad.

Naissaare madalikule joosknud Inglise aurik „Baltabori" päästmise lootused näiwad iga päewaga wähenewat. Laewa ahter on õige sügawaste liiwaste enesele pesa teinud. Päästelaewad asuwad küll läheduses, kuid senini pole nad suutnud midagi ära teha. Kogu aeg oli ilm tormine, selle waibumisel on aga wesi niiwõrd madalale langenud, et laewa ei saa madalikult wälja tõmmata.

Uppunu Keibu lahes.

Pühade pea wiis wanakese surma.

Wana-aasta lõpupäewal leiti Wihterpalu wallas Keibu lahest sama walla elaniku Toomas Kõrwemanni laip. K., kes 73-aastane wanake, oli 28. dets. kodust 3 klm. eemal asuwasse Toa tallu läinud, kust õhtul tugewasti joobnud koju minema hakanud. Tee wiis mereranda mööda ja wanake on arwatawasti joobnult merre kukkunud, kus ta ka uppus.

Tshehhoslowakkia tunnustab Wenemaad?

Sotsialistid nõuawad küsimuse.

Praha, 1. jaanuaril. Teatawasti ei ole Tshehhoslowakkia nõukogude Wenemaad seni ametlikult tunnustanud. Seepärast ei ole mõlema maa wahel ka diplomaatilisi läbikäimist. Kuid sellest hoolimata [illegible] Prahas juba pikemat aega nõukogude [illegible] esindus. Nüüd on Tshehhi ja Saksa sotsiaaldemokraadid nõudma hakanud, et nõukogude walitsust ametlikult tunnustatakse.

Saadikutekogu wiimasel koosolekul pidas sotsiaaldemokraat dr. Winter [illegible] kõne. Tema arwates ei ole karta, et nõukogude saatkond wõiks jaada kommunistlike ühingutele Tshehhoslowakkias, sest saatkonna ametnikud wõiksid peagi oma walitsusele teatada, „et Tshehhoslowakkia kommunistide rahaline toetamine ei tasu end ära."

Poola walitsus teinud seimi nõusolekuta wõlgasid

Warssawi, 31. detsembril. Seimi eelarwekomisjonis esinesid sotsialistid ettepanekuga, milles nõutakse seimi mõju suurendamist walitsuse rahandus-poliitika kohta. Tulewikus tulewat wastawa panna kord, et riik mitte kohustatud ei oleks tasuma wõlgasid, mis walitsus ilma seimi nõusolekuta on teinud. See ettepanek tuleb hääletusele jaanuari alul. Poliitilistes ringkondades walitseb arwamine, et sotsialistide ettepanek wastu wõetakse, kuigi walitsuse erakonnad kangesti wastu waidlewad.

Nõukogude aurikud Riiga.

Riia, 2. jaanuaril. Lehtede teatel tuuakse jaanuari kestel 15 nõukogude aurikut Leningradist Riiga, ja Riia sadam saab nende tegewusbaasiks. Need laewad hakkawad ühendust pidama Riia—Londoni ja Riia—Hamburgi liinidel. Kaks laewa on täiesti uued reisiaurikud, kumbki 500 kuni 550 reisija jaoks. Kaubalaewastiku toetuspunkti Riiga üleviimisega tõuseb nõukogude transiit üle Läti, mis praegu on 100—120 wagunit päewas, 250—300 waguni peale päewas, nagu nõukogude kaubandusesindus teatab.

Salapiiritus peidumas.

Jõulukuusk salajase panipaigaks.

Wana-aasta õhtul leidsid Tallinna piiriwalwurid S. Pärnu mnt. nr. 73 asuwast Jaan Leomari korterist ühe plekknõu salapiiritusega, mis jõulukuuse all peidetud oli ära peidetud. Ka piiritust oli juba [illegible] „realiseerimiseks".

Samal päewal leiti [illegible] tän. nr. 29 Marie Talbuki korterist 6 plekknõu 50 liitri salapiiritusega.

Marie T. mees on tuntud salakaubitseja ja istub [illegible] wangis, kuna naine äri jatkas.

1. jaanuaril leiti Loksal, Suurpea külas 1 plekknõu salapiiritusega. Piiritusewedaja — [illegible] põgenes pimeduses metsa.

Parimat õnne uueksaastaks

soowin kõigile oma lugupeetud ärisõpradele ja kaubatarwitajatele, kes enne pühi oma rikkalikkude ostudega minu äri austasid.

K-m. Jüri Kodres
Harju 21, tel. (2)12-12.

GLORIA PALACE

Esmaspäewast esietendus! Grandioosne uue-aasta eeskawa! XX sajangu suurim sensatsioon!

NAINE KUUL.

Thea v. Harbou kuulsa, terwes maailmas laineid löönud romaani järgi 2 peatükis ja 18 jaos. Film demonstreeritakse korralikult, — 2 peatükki ühel õhtul. Meie aja suurima lawastaja FRITZ LANG'i lawastus, „Nibelungen", „Metropolis" ja „Salakuulaja" teoste looja.
Peaosades: WILLY FRITSCH ja Gerda Maurus.
Tehnika suurim ime! Teaduse ja kunsti suursaawutus! Fantaasia wõidukäik!

Inimesed kuu peal!

Maailmaruumi laewa lend on teostatud kuulsa õpetlase astronoomi prof. Hermann Oberth'i juhatusel. Seansside algus kl. 5.30, 7.45 ja 10 õht. Kassa awat. kl. 5 p. l.

Telefon 306-66. „GRAND-MARINA" Telefon 306-66.

Kauaoo:atud esietendus-film! Noorsoole lubatud! Suurem 1929./30. a. film! Suurim sensatsioon ja luxoor! Parim wana- ja uueaasta film!
„BAGDADI WARAS" kangelase kaastegewusel, wõrdlemata näitleja, ekraanikuningas **Douglas Fairbanks**

„GAUCHO"

2 seerias, 14 akt. ühekorrega, grand. lawastus, 100000 kaasteg. Grand.ekspotiline draama 14 akt. 2 seerias ühekorraga. Romantike Ameerika kõrwes — ku:ld, — waenlaste wõimuses — wangistus — 10.000-d ratsanikud, — wõitlus, — juhtumused, wõidukäik . . .
„Kuidas Georg wõitis pruudi" Suur Ameerika farss.
Näitelawal: GALAETENDUS 8 osas:
1) Roolikute kuningad „2 WATSON" 2) „3 LAWANTES" parter-akrobaadid trampoonidel. 3) „Kuusk" — elaw pildike balleti kaast. 4) Humorist Gerin. 5) Reitel, kupleed. 6) Hispaania tants. 7) Wene tants. 8) Klassil. walss.
Algus kl. 5, 1-sel kl. 1 päewal.

Kinoteater „SKALA"

Wiimast korda Tallinnas. Kinokunsti suurim looming ja EMIL JANNINGSI hiilgetrium!.

Tema wiimane käsklus

Eludraama hiilguse ja wõimupäewist 14 suures jaos. Pea ja suurwürsti osas Emil Jannings. Kohtamine Nikolai II. Kaastegewad paljud tähtsad endised Wene ohwitserid ja kuulsad näitlejad Nikolai Sussanin, Mihail Wisarow, Ewelin Brent ja Willjam Powel. Film jookseb Wene laulude ja muusika saatel.
Peale eeskawa Ameerika nali ja pädalaringwaade. Algus kell 5.

Kinoteater **„Kungla"** W. Pärnu m. 31.

Suurepäraline kahekordne eeskawa.
„Kahe waeselapse pisarad" (Saatuse ahelad). Kurb dr. 12 jaos. Peaosas Bianka Dodo ja Musju Dotshes.
2) **„Märgitud kaart"** Seiklusfilm metsikust Arizonast 7 jaos. Peaosas Buck Jones ja Natalie Foyce. Algus kell 5.

KINOTEATER **„AMOR"**

31-st detsembrist alates, suur, lõbus ja pikantne lööklilm. Anny Ondra, Werner Fütterer ja Siegfried Arno kaast.

„Neiu Casanowast"

Ulilõbus farss 10 osas. Sädelew õhkkond, magus-patused elamused
Lõbus naljamäng 2 osas. Kassa awat. ärip. k. 4, pühap. k. 1.

KINO **„FORUM"** Narwa m. 13

31-st detsembrist wäljapaistew Ufa lööklilm.

Äraandmine (Tume okastee)

Kaasakiskuw draama lähemast minewikust, täis armastust, wihkamist ja kättemaksu. Peaosades weetlew Gerda Maurus ja paljude lemmik Gustaw Froedlich.
2) Nawitsew lisa. Algus ärip. k. 5, 1. jaan. k. 2.

Kino „ENDLA"

Suurepärane kahekordne eeskawa! Kahetunniline nauding kinosõbrale.
I Esietendus. **Meriröõwlite wõimuses** Draama 8 j.
Peaosades: Charles Morton, Leila Hyams, Warren Hymer ja Arthur Stone. Tegewus sünnib Schenghais ja St. Pauli saarel pärismaalaste seas.
II Esietendus.
Lööktarss! **Emili ja Schlemili kosjad.** Naer pisarateni! Pöörane farss 7 jaos.
Peaosades: Marjorie Beebe, Sammy Cohen, Pet Harmon ja Harry Sweet.
Meie lemmikute, kahe wihawaenlase, Emili ja Schlemili halenaljakaid seiklusi kosjateel, takistusrikas jalgrattasõit New-Yorgist Kaliforniasse, wõitluses härgade ja kõrwekuumusega, kosimine ajalehe kaudu j. n. e.
Algus ärip. k. 5, pühadel k. 2.

Kinoteater **DIANA** Kopli tän. 2.

Uuest aastast suur grandioosne eeskawa! Enneolemata lööktilm, mida „Diana" linal pole nähtud
I. **„Iiri roos"** Suur armastuse draama 12 osas. Enneolemata armastus kahe noore inimese wahel, mis on täis hingelist leeki ja palawat kirge, tehes nende elu maapeal taewaliseks. Peaosades daamide lemmik, meesiludus Charles Rogers, Nancy Carrol'i ja teiste kaastegewusel. Filmi saadab lauluga pr. Solowjowa.
II. Ameerika naljapilt, 3 jaos. III. „Ufa" — nädalaringwaade.

Esietendus-kinoteater **Bi-Ba-Bo** Viru tän. 9.

Esmaspäewast alates enneolemata esietendus. Kõikide „Paramount" kuulsate tähtede ühine looming. Suurfilm
„Unustatud näod" Dr. 12 jaos. Peaosades miljonite lemmikud: Cliwe Brook, Olga Baclanowa, William Powell, Mary Brian, Jack Luden ja Fred Kohler.
Tallinna 1930 aasta triumf! Ükski ei jäta waatamata seda parimat lööksuurteost! II. „PARAMOUNT" ringwaade. Priipääsetähed makswuseta.

KINO **„MODERN"** S. Tartu m. 4.

31-st detsembrist kaasakiskuw filmiteos.

„Liuglew tee"

Suur armastuse romaan. Peaosades kuulsad Saksa näitlejad weetlew Fee Malten, ilus Louis Lerch, wõrratu Heinrich Georg, Harry Hardt ja Erna Morena.
Lisaks Ameerika nali. Algus ärip. k. 4.30, 1. jaan. k. 1.30.

WANAST JA UUEST AASTAST.

Kuidas hinnata möödunud aastat.

Sotsialistidel ja demokraatidel on küllalt põhjust möödunud aasta peale rahulduse tundega tagasi waadata. Selle aasta kestel on klassiteadlik proletariaat hoogsalt oma ridu tihendanud ja poliitilise wõitluse alal suuri ja tähtsaid kordaminekuid saawutanud.

Eriti suure tähtsuse omab kahtlemata Inglise tööliskpartei hiilgaw wõit parlamendiwalimistel. Selle wõidu tagajärjel pidi wanameelne kabinett, milles seesugused isikud taguriased, nagu Joynson-Hicks, ilmapaistwat osa etendasid, ruttu lahkuma ja Inglise ilmariigi juhtimise tööliskpartei tegelastele üle andma. Silmas pidades, millist osa mängib Briti riik ilmapoliitikas, ei ole imestada, et Macdonaldi walitsuse moodustamise mõju ulatab kaugele üle Inglismaa piiride. Ei ole saladus, et wanameelne Inglise walitsus oli julgustajaks ja toetajaks kõigile sajaksitlikkudele rahwawalitsuse wastastele ja muudele mustadele reaktsioonilistele jõududele.

Nüüd pole seda julgustajat enam olemas, ja see asjaolu ei ole kindlasti mitte rahustawat mõju awaldamata jätnud neile tagurlistele tuikupeadele paljudes riikides, kes tahawad wihatud demokraatlikul korral kaela ära käänata ja tööliskklassilt tema waewaga kättewõidetud saawutusi ära riisuda. Et Austria „Heimwehri" „kangelaste" kärmitsewalt sõjakaigust „punase Wiini" peale midagi wälja ei tulnud, selle eest tuleb Austria tööliskklassil esijoones muidugi küll oma suurepärasist organisatsiooni, kõrgele arenenud teadlikkust ja distsipliini ning wastutusetundelist ja osawat poliitilist juhtimist tänada, kuid kindlasti ei ole Heimwehri härrade peale kainestawat mõju awaldamata jätnud teadmine, et Inglismaal seda wanameelset walitsust enam ei ole, kes wiimase kolmenelja aasta kestel kõiki tagasikiskumise püüdeid terwes ilmas soojalt toetas ja julgustas. Samuti wõib arwata, et ka Poolas sama asjaolu on selleks kaasa mõjunud, et ähwardaw ja kärmikas sõjakäik parlamendi wastu on wiimasel ajal märksa waiksemaks jäänud.

Kõike seda wõib muidugi ainult terwitada. Samuti wõime seda soojalt terwitada, et tööliskpartei walitsus uuesti jalale seadis diplomaatilised suhted Nõukogu Wenega. Eriti on põhjust selle üle headmeelt tunda Eesti rahwal, kes on Nõukogude Wene naabriks ja on sellepärast eriti huwitatud, et poliitilised pinewused Nõukogude Wene ja teiste riikide wahel lahenekssid ja normaalsetele ning headele suhetele maad annakssid.

Teine silmapaistwam kordaminek, mis sotsialistlikule tööwäele sel aastal osaks langes ja erilist nimetamist wäärib, on sotsialistlikkude parteide hiilgaw wõit Tschehhoslowakkia parlamendiwalimistel. Selle wõidu tagajärjel pidi tagurline walitsus, mis juba mitu-mitu aastat Tschehhimaad waltsenud, aset andma koalitsioonwalitsusele, milles sotsialistid tähtsat osa mängiwad.

Samal ajal, kus sotsialistlik töölisdemokraatia wõib seesuguste suurte ja tähtsate kordaminekute peale tagasi waadata, on diktatuuri walitsused pidanud mõnegi kibeda pilli alla neelama ja mõnegi järama sule oma jabalt kaotama. See, millisel operetlikul wiisil Leedu kolekuulus diktaator Woldemaras kukutati, näitab, millistel nõrkadel jalgadel diktatuuri süsteem püsib. Kuigi Woldemarase kukutamine ei toonud diktatuuri [illegible] Leedus [illegible], ei diktatuuri autoriteet ja [illegible]mine jõud selle operetliku „kojarewolutsiooni" tagajärjel mitte suureneda ei wõinud.

Ka nõukogude Wene diktaatoritele walmistas möödunud aasta mõnegi kibeda silmapilgu. Järjest terawamaks läheb nõukogude Wenes nähtawasti majanduskriis, millest pikad „sabad" kaupluste ees piltlikku keelt kõnelewad. Suureks moraalseks hoobiks nõukogude Wenele oli aga kahtlemata tuhandete Saksa asunikkude wäljarändamine nõukogude maalt Saksamaale. Kui tuhanded perekonnad kõike oma warandust maha jättes oma isaisade kohad maha jätawad ja paljakäsi wõõrsile rändawad, siis kõneleb see ilmwäga mõjurikast ja selget keelt selle üle, kui kibedaks talupoegade elu „pahempoolse kursi" tõttu nõukogude Wenes on tehtud.

Lõpuks ei saa nimetamata jätta ka neid paljastusi nõukogude Wene üle, millega Bessedowski wälismaa ajakirjanduses wiimaste nädalate kestel sensatsiooni tunnitab. Ka need paljastused ei wõi nõukogude Wene diktaatoritele iseäralist rõõmu walmistada.

Olen riiwanud waid mõnda üksikut tähtsamat läinud aasta sündmust. Ruumipuudusel piirdun sellega, jättes puudutamata suure hulga teisi. Jääb ainult soowida, et algaw uus aasta tooks tööliskklassile ja demokraatiale sama rohkesti kordaminekuid, fasistlikkudele ja muudele diktatuuridele aga sama palju nurjumisi ja äparduis, nagu möödunud 1929. aasta.

A. Rei.

Päästa meid, Issand, auhinnatud romaanidest ja draamadest!

He-he, seltsimehed toimetajad! Te pärite, mis möödunud aastast arwata. Minu meelest oli see üsna hall orawake ega purenud ühtki kestwamat jälge ajaloo libastesse. Rahu ta põrmule! Algame parem uut ja jätame wana hoopis rahule.

Üksainuke moment on mulle terawamalt meele jäänud: Kelloggi pakti allakirjutamine. Aga see ei märgi weel pööripäewa kodanlise ühiskonna suhtumises sõja- ning rahukiisimustele. Kui õigust öelda, siis panen ma hoopis rohkem lootusi algawa aasta peale; ent sedagi üksnes tänu sotsialistlikule walitsusele Inglismaal. Wast saawutatakse uuel aastal tegelikka tagajärgi wähemalt merewägede piiramises. Siiski: mitte optimist olla!

Kodused soowid wäljendan õige kasinalt: soowin palju lugejaid „Rahwa Sõnale", head lewikut tööliskirjandusele, tihedat koostööd ametiühisuste ja sotsialistliku partei wahel, edu noortele, wärskust wanadele, jõudu ja sitkust töölisspordile ning -teaatrile. Kaelustan palawalt seltsimeest M. Martnat, kelle puhul mõned ulakad sõnumetagujad on wäitnud, nagu oleksime meie tülis.

Lõpuks weel üks palwe wäljaspool poliitilist ala: päästa meid, Issand, auhinnatud romaanidest ja draamadest!

K. Ast-Rumor.

1929. majandusaasta päris 1928. aastalt tema warju.

1928. majandusaasta parandas 1929. aastale oma sünge warju. Krediitide inflatsioonile 1928. a. ja sellega kaasaskäinud tööstuse elustumisele pidi reaktsioonina järgnema tagasitõmbamine [illegible] sellega üle[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] ja [illegible] raskusi põllumajanduse [illegible] majanduselu 1928. a. erakordne [illegible] [illegible] 1928 [illegible] wäliskaubandus passiiwseks. Lisaks neile raskustele tuli erakordne külm, mis tükiks ajaks sulges täielikult mereteed.

See majandusraskuste kallaletung ühes kaswawa tööpuudusega tuli tagasi lüüa A. Rei walitsusel, mis ei olnud kerge. Walitsusel tuli tegutseda pealegi walimiste-eelses õhkkonnas, kus parempoolsel opositsioonil igasugune wale, demagoogia ja töötalistamine näis lubatud olewat.

Wastulöögil majandusraskuste kallaletungile waliti A. Rei walitsuse poolt mitte „enesenäljutamise" meetod, waid püüti krediidi inflatsiooni ja ikalduse pärandusе likwideerimise kõrwal majanduselu wastupanu kõwendada walmistamisjõudude kaswatamise ja arendamise ning sellele uute wõimaluste awamise teel. Kaubalepingu saawutamine Saksamaaga ja Wenemaaga, Narwa kosejõu kasutamisele wõtmise wõimaluste lõplik selgitamine jne., need on üksikud tähised sellel teel, millise walis A. Rei walitsus.

Kriisi tagajärjel kaswawa tööpuuduse wastu wõitlemiseks, nii palju kui see oleneb riigi ressurssidest, suurendati A. Rei walitsuse poolt riigieelarwes töökrediite ja kohustati riigiasutusi kokku seadma wastawaid pikemaajalisi töökawasid, silmas pidades seal juures eriti talwise tööpuuduse wähendamise wajadust.

Aasta lõppemisel wõib tunnustada, et suurem osa erakordseid raskusi on juba seljataga. 1929. a. pärandus 1930. aastale on sisuliselt siiski parem 1928. a. omast, kuigi on juurde tulnud uued raskused.

A. Oinas.

Kaitskem demokraatiat.

Algaw aasta ähwardab kujuneda wõitlusaastaks mitte ainult tööliskklassile, waid kogu demokraatiale. Asutawa Kogu poolt wastuwõetud põhiseaduse demokraatlikule waimule, mis mõnedel ringkondadel juba ammu pinnaks silmas, tahetakse anda esimene hoop. Põhiseadust kawatsetakse muuta, asetada riigi etteotsa laialdase wõimuga president. Mitte presidendi amet ise ei tähenda weel tõsist hoopi demokraatiale, waid tuleb pidada silmas motiiwe, millega põhiseaduse muutmise wajadust põhjendatakse. Et meie praegune riigikord oleks halb, et presidendi ameti sisseseadmisega suudetaks riigielus mingisuguseid paremusi saawutada, seda pole tõsiselt põhjendada suudetud ei teoreetiliselt, ei praktiliselt. Meie õigusteadlased, kelle hulgas igasuguse ilmawaatega inimesi, on õigusteadlastepäewal põhiseaduse muutmise kawatsused üksmeelselt ja järsult wastuwõtmatuks tunnustanud. Presidendi soowitajad lähewad aga wälja sootu teistest motiiwidest. Igatsetakse „kõwa kätt", mingisugust riigi „peremeest", kes riigis ka „peremehena" talitada wõiks.

Kui astub rahwas esimese sammu ja muudab põhiseaduse, on parempoolsete tegelaste praegusid meeleolusid arwesse wõttes, tõsiselt karta, et ei jääda ainult presidendi ameti loomisega tema uuendatud põhiseaduslikkude funktsioonide juure, waid presidenti kasutatakse demokraatia häwitamise sihis.

Sellepärast tahaks loota, et demokraatlikult mõtlew rahwa enamus tagasi lükkab põhiseaduse muutmise kawad, kui nendega rahwa ette astutakse. Tuleb enne praeguse põhiseaduse alusel riiklik kord wälja arendada, kui uisapäisa põhiseaduse muutmisele asuda. Peame kahjuks ütlema, et see, mida sisaldab meie põhiseadus, on meil mitte ainult läbitöötamata, see on meile wõõras ja tundmata.

Rohkem huwi majanduslikkude küsimuste kõrwal ka administratiiwsete ja riigiõiguslikkude küsimuste wastu, rohkem süwenemist põhiseadusse — seda on hädasti tarwis. Siis jääwad kindlasti wähemaks woolud, mis põhiseaduse muutmist ebateadlikult mingisuguseks õnnistusallikaks peawad.

Weel tahaks algawal aastal soowida — kuigi lootused selleks minimaalsed —, et meie demokraatlikud omawalitsused kui riigiwõimu kohapealsed teostajad, saaksid uue omawalitsuse-seaduse, saaksid kindlad tegewuse- ja wõimupiirid, saaksid kindlad ja wajalikud tuluallikad. Kui sellele tööle tõsiselt asutaksegi, oleks ka samm edasi. Wõib olla tahawad ja suudawad selleks ühiselt tõuget anda ka omawalitsustegelased, ilmawaate peale waatamata, kes praegu rahwaesinduse liikmed.

J. Klesment,
Riigikogu liige.

Kes said uue aasta kinki.

Wabariigi wõidulaenu wiimane loosimine.

Eile peeti wabariigi wõidulaenu 40. ja ka wiimast loosimist. Kuna peawõit — 2.500 kr. praegusel loteriide ajajärgul erilist tähelepanu ei ärata, oli ka pealtwaatajaid wõrdlemisi wähe.

Peawõit 2.500 kr. wõitis seeria 978 pilet 56, 1.000 kr. 4803 33, 500 kr. 7723 84, 100 kr. 7430 94; 7485 01; 2501 23; 2243 06; 6146 57; 50 kr. 2890 12; 9459 71; 8501 14 5325 42; 5374 01; 6733 60; 2889 09; 561 10; 8156 20; 7929 97; 5663 92; 6863 53.

Sellele järgnewad wähemad wõidud. Wõiduta jäänud ja kustutatud piletite eest makstakse riigikassas pileti nimelise hind 1 kr. wälja. Nagu kuuleme, on riigikassal kawatsus edaspidi järgmist loteriid korraldada.

Hinnata dekoreeritakse
waateaknaid
paremate Eesti reklaamkunstnikkude poolt äridele, kes kuulutawad „Rahwa Sõna" ja teistes paremais kohalikes ja prowintsi ajalehis
reklaam-büroo „EDU"
kontori kaudu, Harju 30.
Kuulutuste wastuwõtmine kõigisse wälismaa ajalehisse ja ajakirjusse.

Soodoma leitud.

London, 1. jaanuaril. Jerusalemast saadud teate järele on kõrwes Jordani jõest idapool wana linna waremed wälja kaewatud. Mitmesugused märgid näitawad, et tuli on selle linna häwitanud. Arwatakse, et siin on tegemist piiblist tuntud Soodoma linna waremetega.

Tegid lakka tule.

30. dets. õhtul märgati Pärnumaal Kaelase wallas pooepidaja Hans Hannisoni karjalauda lakas tuld. See kustutati kohe, ilma et tuli wähematki kahju oleks teinud. Tuli oli nähtawasti kellegi poolt süütamise eesmärgil lakka tehtud. Politsei juurdleb asja.

Tellige „Rünnak"

Kodanluse tormijooks Põltsamaa linnawalimistele läks luhta.

[illegible]

Soome tööstusrid Tallinnas

[illegible]

Wabadussõjas langenute leinapäew täna.

Kell 10.30 min. seisatub elu 2 minutiks

Eelmiste aastate eeskujul korraldatakse ka tänawu wabadussõja waherahu aastapäewal, 3. jaanuaril kell 10.30 min. 2-minutiline üldine töö- ja liikumisseisak wabadussõjas langenute malestuseks.

Kõikjal, kus sõjawäe garnisonid olemas, korraldatakse leinaparaad ja leinaseisaku algusest teatatakse kahuripaukudega. Isegi raudteerongid peatuwad teel leinaminutitel.

Tallinnas peetakse leinaparaadi Wabaduseplatsil. Täpselt 10.30 antakse Harjumäelt 3 kahuripauguga märku leinaseisakuks. Samal ajal helisewad kirikute kellad ja huudawad tehaste ning wedurite wiled. Kodanikud seisatawad 2 minutit päid paljastades waikses leinas. Kõikjal tänawail, töökodades jne. seisab töö.

Et leinaminutite aeg ühtlane tuleks, peawad kõik wabrikud ja tehased omad ajanäitajad täna warahommikul raekoja kella järele ühtlustama.

India teel iseseiswuse poole.

Leplikud sunniti kongressilt lahkuma.

Walitsewa nõukogu liikmed panewad wolitused maha.

Lahore, 1. jaanuaril. Üld-India rahwuslikn kongressi istung lõppes täna õhtupoolikul suure waimustuse keskel. Esimees Jawaharlal Nehru, kongressi töödest ülewaadet andes, ütles: „India hüüded iseseiswuse järele on juba kajanud üle kogu maailma. Ka mereagustel maadel on hindud oma pea püsti ajanud. Maailma ajalugu on näidanud, et mitte lambakari ei wõida endale wabadust kätte, waid seda suudawad saawutada ainult kindla meelega distsiplineeritud meeste salgad." Jawaharlal ütles weel, et oleks rõõmustaw, kui India rahwuslikult kongressilt lahkukud need, kes leiwad ainult praeguse korra parandamisega.

Jawaharlali kõne wõeti wastu waimustatud kiidnawaldustega. Kõik osawõtjad, 15.000 isikut, tõusid püsti ja hüüdsid: „Bande matram!" mis tähendab: „Elagu emamaa!"

Lahore, 1. jaanuaril. Üld-India kongressi otsuse kohaselt awaldas India seadusandliku keisknõukogu erakonnajuht Pandit Motilal Nehru käsu, kõik selle nõukogu liikmed teataqu asekuningale, et nemad panewad oma wolitused maha. Samasuguse käsu awaldas ka Bengali prowintsinõukogu erakonnajuht Sen Gupta.

Tööliste lapsed kinos tuleroaks.

Raske õnnetus Shotimaal.

Kannatada said üle 100 lapse.

London, 31 detsembril. Paisley's, Shotimaal, juhtus ühes kinos lasteetenduse ajal kohutaw tuleõnnetus, mis nõudis umbes 100 ohwrit. Etenduse keskel puhkesid äkki filmioperatööri kabiinist leegid, mis haarasid peagu filmapilliteli kogu ruumi. Inimesed tormasid uste juure, kus oli hirmus rüselemine. Palju lapsi tõukati jalge alla.

Ametliku teate järele on Paisley tulekatastroof 60 surmaohwrit nõudnud. 37 last on haawata saanud. Kõigil ohwritel on surm tulnud lämbumisest. Paljud emad langesid minestusse, kui nad surnukambris oma lapsed ära tundsid. Üks isa on kaotanud kolm last. Keegi noormees üksi päästis 18 last. Ohwrite wanadus on 3 kuni 14 aastat. Etenduse ajal oli kino tungil lapsi täis, kõik tööliste lapsed.

London, 1. jaanuaril. Paisley kinoteatri tulekatastroof on üks kõige kohutawamaid, mis Inglismaal kunagi olnud. Katastroofi kohas oli wana aasta õhtul südantlõhestawaid pilte.

Tuletõrjejuht Wilson jutustab: Kaks minutit parast esimest signaali saabusid tuletõrjujad katastroofi kohale. Kinohoone oli juba tihedatesse suitsupilwedesse mattud.

Üks tuletõrje jutustab, et tema nägi kinosaali ühes nurgas hunniku inimkehasid. Lapsed olid leekide eest nurka põgenenud. Nad haarasid tuletõrjujatel riietest kinni. Päästjad wõtsid niipalju lapsi sülle, kui nad kanda suutsid, ja ruttasid wälja. Uste ees olid hunnikud elawaid ja surnuid.

Paisley haigemaja arst dr. Gray eitab olemust, et lapsed on surnud põlewa filmi sõegaasidest. Tema arwab, et kui paanikat ei oleks olnud, siis ei oleks ka surmaohwreid olnud, sest põlew film, kuigi ta saali suitsuga oli täitnud, wisati mõne sekundi jooksul kinoruumist wälja.

Paisley linnas on kohutawa õnnetuse pärast kõik meeled ärewil. Kogu maalt tuleb kaastunde awaldusi. Kuningas ja kuninganna saatsid Paisley linnapeale telegrammi, milles ohwrite omakstele sügawat kaastundmust awaldatakse. Paisley linnanõukogu otsustas oma tänasel erakorralisel koosolekul awada annete kogumise katastroofi ohwrite heaks, annetades omalt poolt 1000 naelsterlingit. Ohwrite matused peetakse reedel linna kulul.

Haigla aknast surma.

Haige enesetapmine meeltesegaduses.

Millest wahest „suuri saladusi" wabritseeritakse.

Uue aasta hommikul kella 10 ajal hüppas Tallinna [illegible] haigete haigla teise korra aknast tänawale rawitsusel olew haige [illegible] 56 a. wana, kes, [illegible] Kukkudes [illegible] surma.

[illegible]

Prantsuse teguwõimetu suursaadik Moskwas.

[illegible] nõukoguden kuigi head. Sellega tulebki [illegible]

Pärnumaa kehwikud teedemaksust wabaks.

Sotsialistliku rühma ettepanek wastu wõetud.

Maanteede seadusega on määratud maksu alla teedekapitali heaks waldades asuwad ka mitte põllumajanduslikud kinniswarad, missuguseid on Pärnumaal — puhtakasurublade peale arwatud 1208 ja peale selle weel umbes samapalju hindamatuid.

Neile, enamikus waeste inimeste ütikestele, langes wastawalt seadusele sarnane ränk maksukoorem, mis ähwardas otse oksjonihaamriga. Meie partei esines sel puhul riigikogus erakorralise teadaandega, — nõudes seaduse täitmise seismapanekut ja selle muutmist. — Wastu wõeti aga — liht-üleminekuwormel.

Ühtaegu sellega nõudis meie partei rühm Pärnu maawolikogus — wolikogu erakordset kokkukutsumist. See erakordne koosolek oligi 30. jaanuaril, kus meie rühmal õnnestus oma seisukohti läbi wiia ja oksjonihaamri alt päästa 1208 Pärnumaa kinniswara. — Wõeti wastu E. S. T. P. rühma järgmine resolutsioon:

„Pärnu maawolikogu otsustab maawalitsusele ülesandeks teha maawalitsuse teedekapitali heaks wõetawa 1929/30. a. maksu sissenõudmise seismapaneku ja seismapanekust kiires korras teatamise neile, kellele teedekapitali maksulehed juba kätte saadetud."

Soome tööliskond ja kommunistid.

Iseseiswad seisukohad nii musta kui punase äärmuse wastu.

(„Rahwa Sõna" eriteade.)

Helsingi, 2. jaan. Ühenduses kommunistide wastutustundetu kihutustööga, mis esile kutsus parempoolse äärmuse ägeda pealetungi rahwakoosolekute ja käredate resolutsioonide näol, on nüüd ka töölisperes koosolekuid korraldamata hakatud, et wõtta seisukohta nii ühe kui teise pealetungi äärmuse wastu.

Wana aasta wiimastel päewadel peeti sotsialistlikkude rahwasaadikute algatusel ära suuremaid koosolekuid Mikkelis ja Forssas. Koosolekutel asuti seisukohale, et praegust riigikorda Soomes tuleb alal hoida ning tunnistada kommunistide tegewus töölisklassile kahjulikuks. Tuleb lõpetada praegune segane seisukord, mis wõib saatuslikuks saada kogu riigi olemasolule. Seaduste muutmine tagurlaste soowide järele tuleb seisma panna, sest sääraue poliitika oleks wesi fashistide weskile.

Wiimased, ehkki ühingute ja seltside seaduse muutmisega juba osalt peaksid olema rahuldatud, organiseeriwad endise agarusega — et näidata walitsusele oma tugewust ja mõjutada seda. Liikumise eesotsas seisawad suurhärrad kaubanõunikud, pangajuhatajad (J. Kaitera Oulust) ja teised sääraseid. 29. dets. pidasid nad omawahel Helsingis koosoleku, kus otsustasid ülemaalise rahwa-esindajate koosoleku kokku kutsuda.

Jälle põgendik Solowkist.

A. Tramm tuli Soomest Eestisse.

Endise punase pataljoni komandöri ja maadleja seiklusi.

[illegible]

Autobus rongi all.

[illegible]

„Riikluse alal elatakse peost suhu."

Kindel eesmärk — kapitalistide soetamine.

Uue aasta algul on üks walitsuse lehtedest, „Post.", wäga pessimistlikus meeleolus. Ta märgib, et

„mitte ainult eraelus ja argipäiises toimetuses, waid isegi awalikkuse ja riikluse alal on wälja jõutud ühepäewa peost suhu elamisele. Omariikluse nooruse kangelasmeeleolu on kiiresti ära auranud. Järele on jäänud wäike tahwameelitus sisemise tegewõimetuse ja tahtepuudusega. Iga tulewikuwaade ähwardab ära sumbuda pisikeste kõrwalkaalutluste wõrku."

Ja tal on õigus.

Teatawasti ei olnud praegusel walitsusel mingit kindlat töökawa. Isegi riigikogus on tunnistatud, et samme on astutud ilma pealiskaudselt otsustamise järele, nagu seda oli näiteks tollide tõstmine.

Muidugi püüti riigikogus ka süüdi weeretada „taopaseadjatele". Riigiwanem süüdistas ametnikke.

Walitsuse „kandwam" erakond, tööerakond, on alati peost suhu elamise poliitikat ajanud. See on põhjendatud ta „ideoloogiaga", õieti — selle puudumisega.

Edaspidi tahab temagi järjekindlam olla. Nii kirjutab nende häälekandja, et enne kui tööliste seisukorda parandada, tuleb luua kapitaliste. See on alles tee jõukusele.

„Kajas" kirjutab riigiwanem Strandman, et majanduslises elus

„tuleb wäärtusi ümber hinnata. Peab loodama kindel alus, siis alles wõib julgelt ehitada."

„Waba Maa" on kindla aluse leidnud, see on — k a p i t a l i s t.

Selle aluse loomisega on ka seletatawad walitsuse sammud, mis tulewad kitsale jõukakihile tuluks, nagu seda on — tollide tõstmine, wilja kokkuost, krediidipoliitika. Sinna poole on sihitud ka kawatsused, alates „wälgumihklite" tollitamisega ja lõpetades wiljatollidega.

Macdonald ja Snowden — Londoni aukodanikud.

Neljakümne aasta eest ja tänapäew.

Neljakümne aasta eest wõis Londoni linnawalitsuses näha arglikku, waeselt riietatud noortmeest, äsja Shotimaalt tulnud, kes istus raamatute kohal küürus ja näris odawat saia. See mees on praegu Briti maailmariigi peaminister. Samas paigas austati seda meest, Ramsay Macdonaldi ja ta parteikaaslast warakants. Snowdeni Inglise pealinna aukodanikuks walimisega. Aukodaniku nimetuse andmine sündis Inglise awalikus elus tawalise maalliku traditsioonilikkusega.

Tseremoniimeister kuulutab wälja kõrgete külaliste nimed, kes on kutsutud osa wõtma pidulikust toimingust. Uhke baldahiini all wõtawad mõlemad ministrid aset. Tõuseb linnapea pikas, karwanahaga palistatud pidukuues terwitama kaht uut aukodanikku. Ta kõrwal istuwad raehärrad purpurpunastes sammetrüüdes.

„Briti peaministrite pikas reas," ütleb kõneleja, „ei ole wist ühtki kelle elutee on olnud suurejoonelisem, kes oleks pidanud ära wõitma suuremaid seltskondlikke takistusi, kes nii ainuüksi omal jõul oleks kerkinud riigi kõrgeimale kohale". Waimustatud sõnadega hindab ta siis Snowdeni tööd Haagis. Kokkutulnud auwõõrad tõusewad püsti, linnapea surub Macdonaldi ja Snowdeni kätt. Aunimi on annetatud, käesurumine on nad tõstnud aukodanikkudeks.

Ramsay Macdonald jutustab liigutatud südamel mälestusi oma noorusest, kui ta waese praktikandina õppis raekoja raamatukogus. Shoti karjane Lossimouthi külast tahtis õppida, õppida.

„Paari nädala pärast," ütleb Macdonald, „läheme wälja lõpukimi panema oma rahutöö hoonele," lõpetas ta oma kõnet. „Kui Haag korda läheb, on öeldud parim tänu, mis ma üldse suudan ütelda".

Asunikke ähwardab kohast wäljatõstmine.

Waldhofi üllisuured ja täitmata nõudmised.

Walitsusasutused peaksid huwi tundma maapidajate saatuse wastu.

Enne ilmasõda, 1912—1913 aastal müüs a.-s. Puupapiwabrik Waldhof Harjumaal asuwast Lagedi mõisalt omandatud metsast maad 11—18 hektari suurustes metsalappides asunikkudele, kes soowisid metsast endale eluasemeid teha. Metsalappide omandaja'd leidus 12.

Ost-müük kinnitati notari poolt ostu-müügi eellepinguga. Kindlat hinda nähtawasti müüjal ei olnud, lepiti waid omawahel kokku, makstes läbilegi 60—80 wene rubla tiinust. Müüja nõudis kohe 10% ostuhinnast. Ülejäänd osa pidi maksetama 10 aasta kestel ühes protsendiga.

Ajal, mil Waldhof kohti müüs, oli kohapealne mets täiesti puutumata, nii et ostjatel tuli oodata seni, kui wabrik omale tarwiliku metsa maha raius, ehk ta küll metsatukid ennem ostjatele ära müüs. Kohapealsed elanikud teawad aga tõendada, et tolleaegse wene seaduse järel ei antud luba nii suurel arwul metsa raiuda, kui seda Waldhof kawatses, milleks talud ära müüs, jättes enda wahel kokkuleppides õiguse peal aiuwa metsa üle.

Asunikud, moodustades muidugi kehwema rahwakihi, olid sunnitud maapuuduse tõttu, endale metsast ja kändudest põldu walmistama, mis polnud mitte kerge töö, ka elumajade ehitamine sünnitas ainelist raskust, sest tarwilikud majaehituse palgid tuli Waldhofilt raha eest osta. Sellepeale waatamata on suudetud endale elukohad walmistada ja ka wõlgu olew summa oleks korralikult äratasutud, kui mitte pealetulew ilmasõda poleks segadust sünnitanud.

Teatawasti häwitati ilmasõja ajal Waldhofi wabrik. Ühes sellega kadusid ka Waldhofi aktsionäärid, nii et eelpool tähendatud asunikud neist 12 aasta jooksul ei elumärkigi teadnud. Ka ei tulnud nende poolt ei mingisuguseid wõla nõudeid. Pealeg. lugesid elanikud ajalehist, et Tsaari kodakondsete isiklik warandus, mis wabriku purunemisel häwines, on juba aastate eest wene walitsuse poolt, kes Waldhofi wabriku wene riigi omanduseks tunnistas, kasutud. Eesti-Wene rahulepingu järele läks kõik wene riigi warandus, mis Eesti riigipiirides oli Eesti wabariigile üle. Sellega olid Waldhofi warandused Eesti wabariigi omandus.

Nii arwasid elanikud.

Kuid korraga 1928 aastal ilmub Waldhof kui pikne selgest taewast oma hirmsa nõudekirjaga, mis asunikke hirmutas. Kirja sisu on järgmine:

Herra . . . .

„Teie kasutamisel olewa . . . . koha eest oleme kogutud andmete järele selle aastani kinniswara maksusid maksnud Emk. 1.596, 6% + postikulud Emk. 576, kokku Emk. 2.170."

Palume selle wõla 30. nowembriks s. a. „Riigi Teataja" nr. 18/19 — 1920 a. § 27 järel ära maksta.

Et Teie juba mõni aeg meie maatüki peal ilma seaduslikku põhjuseta elate ja umbes 19 desjatini kasutate, oleme sunnitud Teid paluma kõige teist olewate isikute ja waraga 30. aprilliks 1929 a. lahkuma ja möödunud aja eest kasutamise tasu ära maksma.

Kui Teie aga soowite edaspidi seda maatükki kasutada ehk omada siis palume Teid lähemal ajal, igatahes mitte hiljem 30. now. s. a. wastawat ettepanekut teha.

A.-s. Puupapiwabrik Waldhof.

Endine Wene a.-s. puup. wabr. Waldhof. Wolinik G. Rossmann.

Elanikud on nüüd huwitatud, mida tahab Waldhof sarnase ähwarduskirjaga ütelda. Elanikkudel on hirm, et Waldhofile on sarnased õigused antud, mille järel temal wõimalus on endiseid ostu-müügi lepinguid tühistada, ja tal wõimalus on kohti uueste müüa. Nõudes renti möödunud aja kasutuse eest, nii kui kord esitaja ise tõendas, kutsudes asunikud enda juure, püüdes nii kokkulepet teha, nõudes endise wõlgujäänud 1.000 wene rubla eest peale 370 tuhande Eesti marga, öeldes sealjuures, et olete sõja ajal ka tenatada saanud, jätan 186 tuhat.

Elanikkudel muidugi sarnast summat wõimalik maksta pole. Ega pole ka õige sarnase maa eest seda maksta. Sellepärast asunikud pole saanud ka kokkulepet saawutada. Nüüd kardawad kõige halwemat.

Belgia ei tunnusta Wenemaad.

P a r i i s, 31. detsembril. Nagu Prantsuse lehtedele Brüsselist teatatakse, seletas Belgia wälisminister Hymans saadikutekogu wäliskomisjonis, Vanderveldele wastates, et Belgia walitsus ei ole muutnud oma senist seisukohta nõukogude Wenemaa asjus. Belgia ei kawatsewat weel mitte nõukogude Wenemaaga diplomaatlikke suhteid sõlmida.

Õige aeg on tellida „Rahwa Sõna" 1. jaanuarist.

Kuningas Süsi.

Upton Sinclairi romaan. 95

Nad kuulsid, mis oli juhtunud Hali põgenemisest saadik. Edstrom oli põgenejatele järele hüüdnud newatuse ja neile järele joosknud. Keegi kaewanduse politseinikkudest jooksis temast mööda ja andis temale meelekohta hoobi, mis ta pikali wiskas. Ta kukkus peaga wastu tänawakiwe ja lamas mitu tundi meelemärkuseta. Kui wiimaks keegi mööda tuli, teda nägi ja politsei kutsus, leiti taskust ta isikutunnistus. Lähemat ei teadnud wanamees enam midagi. Ta ei teatanud Mac Kellarile oma juhtumist oletades, et inimestel küllalt tööd on ihaldi awamisega ja et tal õigust pole neid tülitada.

Hal kuulatas wehe raske häält ja teda waldas wihahoog nagu sagedasti Põhjaoru wiibimisest peale. See tegu tundus tema sielooomustawaimana kõigist teistest. Niisugune pehme, kannatlik wanamees, kes siiski mitte polnud õppinud wihkama, waid oli pääsinud oma puhta usu. Mis tähendas ta usk üldisele Kütteühingule? Löök möödajooksmisel ja ta jäeti lamama, surnuna wõi elusana, mis läks see korda neile meestele?

Kibedusega tundis Hal aru — ta juwine katse oli nurjaminek! Küll oli ta isandatele walmistanud ebamugawuse, warsti aga saawad nad aru, et ta isegi lõpetades neile oli teinud isegi teene. Tööstuse rattad lähewad uuesti liikwele, töölised asuwad täpselt samal kohal, kus enne, kui tema, Joe Smith, nende juure tuli tallipoisina! Kõik sõnad ülestundest, tulewiku lootusest — kuhu wiisid nad? Tööstuse rataste ümberajamisele.

Mary istus wanamehe kõrwal, hoidis ta kätt, sosistas tal troostisõnu. Hal läks, wihane kui lõwi, edasi tagasi wäikeses kambris. Tarsku otsustas ta mitte sõita Western City'sse, jääda siia, wälja tellida korralik adwokaat ja meeste wastu, kes Edstromiga teinud nurjatu teo, protsessi algatada. Ta proowib seaduse tegewust, kui tarwilik, wõib asja poliitilise wõitlusena, et kasutada Ühisühingu walitsus siin piirkonnas. Weel enne kui ta seesuw wiha kustus, nägi Hal end walimus kuberneri kandidaadina, parastamas ümber kogu wabariiklikku aparaati — ainult sellepärast, et tundmatu kaewanduse detektiw oli wana kaewuri käelnu murdnud.

29.

Wiimaks siiski tuli Hal'l oma mõtted pöörda praktilisematele asjadele. Ta istus wanamehe kõrwale ja jutustas õrnalt, et wend teda on tulnud waatama, et ta wend on rikas, et ta Edstromi wõib saata haigemajja, wõi kui see rohkem wastuwõetaw, wõib Mary jääda ta juure ja teda rawitseda. Ülkele sinus korteri perenaine: juba kolm üürilist elasid tal wäikeses korteris, kui Mary aga aset tahab jagada kahe lapsega, wõiwat ta jääda. Hoolimata Hali wasturääkimisest wõttis Mary selle ettepaneku wastu. Ta sai aru, mis sünnib Mary hinges — ta wõtab raha wastu ainult Edstromi pärast, ainult aga hädawajalikku.

John Edstrom muidugi ei teadnud, mis tema õnnetusest peale juhtunud. Hal jutustas kõik, mainimata aga kaewuriabilise moondumist. Ta jutustas ojast, mis Mary mängis streigi juures, et weidi lohutada waest haiget, kirjeldas ta Mary lumiwalgel hobusel, pehmes, walges, helkiwas riiis.

„Muidugi," tähendas Mary, „ikka peab ta tähelepanu juhtima mu wanale kleidile."

Hal waatas ta otsa. „See kleit on midagi salapärast. „Nagu haldjarüü, mis ise puhastub ja siledaks läheb. Niisuguseid kleite on tõepoolest waja ainult üks."

„Kaewandustes ei ole haldjaid, poiss," wastas Mary. „Kui mitte ma ise pole seesugune, kuna ma ta iga õhtu ära pesen, pliida juures kuiwatan ja hommikul triigin."

Ta ütles seda wahwa lõbususega, kuid isegi waludest piinatud wana kaewur wõis aru saada kurbmängust, mis seisab selles, et noorel tütarlapsel, kes on ilusamas eas, mil tal kiigub armastus, pole rohkem kui üksainus sitsikleit.

Edstrom sirutas wälja oma kondise käe. „Te jääte ikka meie juure, olete ametiühinglane?"

„Olen," wastas Mary otsekohe. Ta juured kallid silmad lõid helkima.

„Öeldakse," jatkas Edstrom, „kes ükskord wäsiab, wäsiab alati. Püüdke haridust omandada, Mary. Kui tuleb suur streik, kuulute nende hulka, kellelt kaewurid ootawad abi. Mind siis ei ole enam, tean seda — noorus peab tulema mu asemele."

Naine, kes lapsi oli läinud waatama, tuli tagasi. Wäljas olla härra, kes küsib, kas ta wend wiimaks ometi ei taha tulla. Halil tuli järsku meele, et Eduard kogu aja all ootab, ainukeseks kaaslaseks kaubareisija.

Juba oli kõikuma löönud ta otsus, Pedrosse jääda. Hal tundis, kui keeruline on elu ja kuiwõrd mitmesugused kohustused üksteise wastu käiwad. Ta kinnitas wanale kaewurile weel kord, et ta tema eest saab ja jõuab hoolitseda ja jättis siis jumalaga.

Mary saatis ta trepini. Hal wõttis ta juure, kareda käe oma käte wahele — seekord ei olnud ju kedagi nägemas. „Mary, teadke, et ma kunagi teid ei unusta, ei kunagi ei unusta kaewureid."

„Ah, Joe!" hüüdis Mary. „Kui nad mitte teid meilt ei röövi! Meil on teid wäga waja!"

„Ma lähen koju ainult lühikeseks ajaks," ütles Hal. „Olge aga kindel, et ükskõik, mis elu mulle toob, ma wõitlen tööliste eest. Ja kui tuleb suur streik, mida me ootame, tulen ma siia, et täita oma osa."

Nõukogude Wenemaa wõtab tarwitusele ladina tähestiku.

Wiimasel ajal teostas Nõukogude wõim uue õigekirjutuse Wene keeles, mida edumeelsemad õpetlased Wenemaal ammu juba nõudsid, mis aga läbi ei suutnud tungida kirikluse ja poliitilise tagurluse wõimu wastu. Õigekirjutuse ümberloomist tahetakse nüüd weel edasi arendada. Selleks otstarbeks moodustati kolm komisjoni, milleist kahel ülesandeks on edaspidiseid uuendusi Wene keele õigekirjutuses läbi töötada, kolmandal aga kaaluda ladina tähestiku tarwitusselewõtu wõimalusi. Lähemal ajal peetakse ära kolme komisjoni ühine istung kõigi teaduseasutuste ja hariduskomissariaadi ametkondade esindajate osawõtul edaspidiste sammude kaalumiseks.

Themse uputab.

London, 31. detsembril. Themse oru ülemistest osadest, Põhja-Walesist ja Yorki piirkonnast tuleb teateid uutest uputustest. Weepind Ouse jões Yorki kohal tõusis eile nii kõrgele, nagu seda wiimase 25 aasta jooksul enam ei ole nähtud. Tuhanded aakrid maad on wee all. Paljudes kohtades on wesi majadesse tunginud. Kui wesi edasi tõuseb, on karta tõsist hädaohtu taludele ja küladele, mis asuwad jõe ääres.

Wene-Hiina konwerents kokku.

Moskwa, 31. detsembril. Mukdenist teatatakse, et Tshang-Hsüh-Liang on Nankingi walitsuse heakskiitmisel annud oma nõusoleku selleks, et Wene-Hiina konwerents 25. jaanuariks Moskwasse kokku kutsutaks.

Passiiwne wastupanu Indias.

Lahore, 31. detsembril. Üld-India rahwuslik kongress wõttis rõhuwa enamusega wastu Ghandi resolutsiooni, milles tunnustatakse asekuninga jõupingutusi India rahwusliku liikumise rahuliseks lahendamiseks. Edasi seletatakse, et ei ole mõtet osa wõtta ümarguse laua konwerentsist, mis Londonis kawatsetakse kokku kutsuda. Kongressi usutunnistus nõuab India täielikku iseseiswust, soowitab boikotteerida praeguseid India seadusandlikke nõukogusid ja teeb täitwale komiteele ülesandeks passiiwset wastupanu wälja kuulutada, niipea kui ta asja selleks arwab tulnud olewat. Passiiwse wastupanu all mõeldakse ka maksude mittemaksmist.

Tallinna ühise haigekassa wolikogu oli koos.

Praeguse haigekassa juhatuse tegewus leiab rahulolemist.

Koosolek 30. detsembril 1929. a.

Wolinikke tuleb kokku aeglaselt. Arwatawasti on selle põhjuseks halb päew, 30. detsember, kus igaühel on ikka midagi kodus teha. Suur Mundi tänawal asuw „Kesklubi" saal on koosoleku alguseks kell 6 õhtul pea täiesti tühi. Esimene koosolek jääb kwoorumi puudusel pidamata, kuna ½7 õhtul peetakse teine koosolek. Teise koosoleku alguseks ongi kokkutulnud wajaline arw wolinikke ja koosolek awatakse. Puudub aga igasugune pinewus, nagu see wiisiks on olnud senini peetud koosolekutel, kus wolinikud ühel kui teisel wiisil ei olnud rahul juhatuse tegewusega.

Juhatajaks walitakse J. Ringsman, abiks R. Jõulu; sekretäriks A. Offenbach, abiks J. Ots.

Päewakorras on 7 punkti, missugused kõik olulise tähtsusega haigekassale ja tekitawad waieluisi, nii et koosolek kestab kella ½7 kuni kella ½1 öösel. Kõigepealt tulewad läbiwaatamisele

kaebused ja palwed

juhatuse otsuste wastu. Hääletamisel kiidetakse juhatuse tegewus heaks, ainult kassaliikme Poburshaewi palwe rahuldati süstimisel tehtud kulude wäljamaksmisega, kuna juhatus ei tahtnud tasuda tehtud kulusid põhimõttelisest küljest. Lõpuks tuleb arutusele k.-l.

R. palwe,

kus ta palub tasuda talle ühekuupalga sinna juure tekkinud kuludega lepingu tühistamisel. (Teatawasti sõlmis end. haigekassa juhatuse enamus nimetatud isikuga haigekassale kahjuliku lepingu, mistõttu ta ka tagandati ja leping otsustati tühistada. Nüüd on R. hakanud pakkuma haigekassale kokkulepet, mille alusel ta loobub lepingu järgi saadawast 12 kuupalgast, waid wõtab ainult 1 kuu palga mittemidagitegemise eest). Praegune haigekassa juhatus, arutades seda asja, leidis et R. on wõimalus siiski seda 1-kuulist summat kohtu kas wõi kohtuteel, otsustas peakoosolekule esitada ettepanekuga R-le

wälja maksta 1 kuu palk

ühes mõne juhatuse ja komisjoni tasuga.

Kuid siinjuures arwestades, et ülalnimetatud kuupalk on haigekassal kui liigne kulu ja tehtud haigekassale seaduswastaselt ja kahjulikult, otsustas nõutada peakoosolekult wolitus selle kuupalga wäljanõuda lepingusõlmijatelt end. juhatusliigetelt. Wast aitab siin wana rahwa ütelus et

hunt hunti ei söö

ja kassa ei kannata rahaliselt. Peakoosolek peale waielusi ühineski juhatuse seisukohtadega. Samuti ühines ta ka juhatuse poolt tehtud karpinniste kinnitamisega. Järgnes

aruanne haigekassa tegewusest,

mille ettekandis juhatuse esimees J. Kraan. Aruandja märkis rõõmustawat asjaolu, et kassa rahaline seisukord, mis sügisel oli kartustärataw, on wahepeal paranemist näidanud. Kassajäek oli tänase päewa kohta umbes

6½ miljonit,

2 miljoni wastu, mis oli praeguse juhatuse ametisse astumisel 3 kuu eest. On ka makstud kinni suuremad wõlad, nii et järgi on jäänud wäiksemad summad tasuda. On arendatud ka kassaosalistele paremat rawimist, täiendades ambulatooriume ja muutes arstiabi kättesaadawamaks jne. jne. Üldiselt on elatud

kokkuhoiu tähe all

ja kui nüüd mingit taudi ei tule, wõib haigekassa ilma suurema waewata raskema haiguste ajajärgu — talwe — üle elada.

Aruanne näib ärritawat end. tagandatud juhatusliikmeid, kes nägid selles allakriipsutust, nagu ei oleks nemad wõinud kassa seisukorra paranemist läbiwiia. Juba tõstis häält end. juhatusliige Mühlhausen, kes temale tawalise kõwapeasusega hakkas aruannet maha tegema. Wahelhüüdmiste saatel leiab ta aruande olewat ainult wõttena, et omale meeleolu luua. Ei jäta temaga kaasakõmbamast ka R. Jõulu, kes arwustab tehtud samme.

Siiski ei leia oponendid midagi, mis saaks suure kella külge lüüa ja Jõulu teeb isegi ettepaneku päewakorras edasi minna, mis ka wastu wõetakse.

Tuleb päewakorra tähtsam punkt:

Ü. H. ja organiseeritud arstkonna waheline kokkulepe.

Aruandjana märgib Kraan kokkuleppe suurt tähtsust, mis wõimaldas arstiabiandmist paremini korraldada, muutes wisiidi ka odawamaks. Kuna aga see kokkulepe on weel ajutine, siis ei wõi weel kindlasti öelda, missugustel alustel sunidetakse arstidega kokkulepet saada. Arwab et selles küsimuses jõutakse selgusele jaanuari kuu lõpul, kus wõidakse juba lõpuliku kokkuleppe kawa wastu wõtta, mil puhul juhatus kutsub kokku ka

erakorralise wolinikkude üldkoosoleku,

kes selle kawa kinnitab wõi tagasi lükkab. Oponendid, eriti Jõulu leiab praeguse kokkuleppe

häbistawa olewat,

ilma et ta näitaks, kus need häbistawad punktid on. Offenbach märgib ära, et kui tahetakse kokkulepet, siis tuleb mõlemil poolel ausalt üksteisega arwestada. Haigekassa ei tohi arste alatiselt süüdistada nöörimisetahtes ja kui seal hulgas neid nöörijaid on, siis ei wõi seda kogu arstkonna kohta öelda, nagu oponendid tahawad seda rõhutada. Wõetakse elawalt sõna ja keegi ei saa ühineda wäitega, et juhatus on kassa huwid silmawahele jätnud kokkuleppe loomisel. Keegi Mühlhausen esitab üleminekuwormeli milles

juhatuse tegewus õigustust leiab

ja mis ka wastu wõetakse.

Huwitaw on siinjuures märkida, et Jõulu nähtawasti erilistel instruktsioonel, mitte aga oma sisemise weendumuse tõttu, tegi ettepaneku tunnistada sõlmitud kokkulepe haigekassale häbistawaks. Kuna aga Mühlhausen sai aru, et tegi suure wea oma heakskiidu resolutsiooniga, siis ei saanud ta ka kuidagi mööda kui

päästa mis päästa on

ja hääletas Jõulu ettepaneku poolt, jättes oma resolutsiooni teiste toetada.

Loomulik et wolinikud ei saanud Jõulu absurdettepaneku poolt hääletada ja see kukkus läbi. Ta sai ettepanekutegija häälega kokku

5 häält.

Juba kostusid J. aadressil: Kas jäite ise häbistawasse seisukorda.

Oli arutusel ka mõnede üldmääruste punktide muutmine, mis aga olulist muudatust arstiabiandmises ei too.

Koosolek oli kõigiti asjalik ja waljekas, mahaarwatud mõned sõnalahingud.

Kaawerkommunistide partei waremetes.

Lagunemine rühmas jatkub.

Wiljandi ühing likwideeritud.

Nagu meil waremalt toodud „Kommunisti" kirjutistest wõis näha, walitseb Eesti Kommunistlikus Parteis ja ta legaalses teiikus — Eesti Tööliste Parteis täielik anarhia. Põrandaaluse partei keskkomitee materdab põrandapealset keskkomiteed. „Kommunist" sõimab „Edasit" ja kutsub üles pesema laial kõik ETP juhtiwaid organe.

Loomulikult tuleb see seni warjatud sisemine lagunemisprotsess waheternahel awalikuks ka üksikute tegelaste eemaldumise ja kõrwaldamise näol.

Ni kuulsime enne jõulu riigikoguliikme [illegible] lahkumisest Eesti Tööliste Partei rühmast. Ühtlasi teati aga kõnelda, et sellele järgnewad peagi teised. Nüüd teeb üks kohalik leht [illegible], et ka kaawerkommunist Terk olewat saatnud riigikogu juhatusele kirja, milles palub juhatust mitte arwestada tema riigikogust lahkumise teadaandega, mis seejuures peaks juhatusele saadetama. Täpsendab, Terk kardab, et partei keskkomitee talab teda riigikogust kõrwaldada.

Mida üksikute liikmete Tallinnas tehakse sedasama on hakanud tegema ka terwete ühingutega. Nõnda olewat hiljuti ett. Määr üles kirjutuse Lepaga [illegible] Wiljandisse ja keelanud seal kohalikul ühingul esinemast [illegible] mistel oma nimekirjaga. Loomulikult tekkis Wiljandi komitee ja Tallinna meeste wahel lõõmine, mille tagajärjeks on see, et Eesti Tööliste Partei Wiljandi ühingu komitee tegelikud liikmed parteist hoopis lahkusid ja esitasid oma nimekirja, kuna Lepp-Määr jälle „Kõrgemalt" poolt saadud instruktsiooni kohaselt esinewad teise nimekirjaga.

Kõige selle kiri-miri tagajärjeks on aga see, et Wiljandis Eesti Tööliste Partei ühingut tegelikult enam ei olegi.

Määrimine kaawerkommunistide ridades kestab mujalgi. Nii kirutwad Pärnu kommunistid omalt poolt Määr-Leppa kampa ja ei taha sellega minagis wahekorras olla. Kaawerleste omawahelistest purelemistest Tartus on aga warem juba juttu olnud.

Nii wõime ütelda, et kaawerlaste „Eesti Tööliste Partei" on tegelikult warisenud kokku, millele kahtlemata [illegible] tugewasti on kaasa aidanud põrandaalune kommunistlik partei. See wiimane nõuab täielikku sõnakuulmist ja orjalikku alistumist. Kes seda nõudmist ei täida, heidetakse ilma armuta üle parda.

Lugege „Rahwa Sõna"

Wenelased ingerlasi laiali pillamas.

Toimetatakse tuhandate kaupa Arhangelskisse palke parwetama.

Nagu Soome lehed kirjutawad, on Nõukogude wõimud hakanud komandeerima Ingeri talupoegi, kes elawad teatawasti Soome lahe ääres, meie naabruses, Jäämere maile metsaparandamise töödele, millega need paremini hakkama saawat kui sealsed wenelased. Soome lehed juhiwad tähelepanu sellele, et ingerlasi mitte ei saadeta Karjala maile, soomlaste rahwa keska, waid wenelaste hulka. Lehed tõendawad, et säärane tasakaalustus olla rahwa hulgas eriti kutsunud rahulolematusi, sest selles wõib näha Ingeri rahwa teadlikku laialipillamise katset.

Praegu töötab põhjamail juba üle 20,000 ingerlase. Wenelased proowiwad Ingeri talupoegade maade äramõtmise ning kollektiwmajapidamiste asutamise kawatsusi.

Jõulupuu 2000 lapsele.

Lastesõprade Ühingu jõulupuud töötute ja kehwikute lastele hästi korda läinud.

29. detsembril oli Lastesõprade jõulupuu töötute ja kehwikute lastele korraldatud Kopli rahwamajas. Jõulupuu korraldati käesolewal aastal ühiselt E. Lastekaitse ühinguga. Maiustusi ning kingitusi anti ühiselt. Rahalisi annetusi anti E. Lastesõprade ühingu poolt 600 kr. ümber töötute lastele. Alma Ostra-Oinas tutwustas lapsi Lastesõprade ühingu sihtidega, millised on laste iseseiswust arendada, wanemaid koondada oma laste eest hoolitsema ja süstemaatilist arusaamist laste ja wanemate wahel arendada. Ettekanded olid Kopli Lastesõprade ühingu kooliealiste laste päewakodu laste poolt. Lapsed, päewakodu juhatajad ühes wanemate ja E. Lastesõprade ühingu liikmetega aitasid kõigiti kaasa jõulupuu heaks kordaminekuks. Laste rõõm oli suur, ettekanded wõeti wastu elewusega ja jõuluwana oli kogu aeg piiratud lastemurrust. Mudilasi oli jõulupuul üle 1000.

Linnas korraldab E. Lastesõprade ühing kaks jõulupuud 1. ja 6. jaan.

Esimesel jõulupuul uuel aastal linnas, Raua tänawa algkoolis, oli kutsutud 800 lapse ümber. Paljud wanemad olid aga toonud kaasa nii wäiksemaid kui ka wanemaid õde-wendi, nii et laste arw ulatas tuhandeni. Sissejuhatawas kõnes tutwustas Alma Ostra-Oinas lapsi Lastesõprade ühingu sihtidega. Ettekannetest meeldis nähtawasti kõige enam laste rühmtants, mida korrati. Ka laul ja deklamatsioonid wõeti wastu waimustusega. Annetusi anti samuti ühiselt nii Lastesõprade kui ka Lastekaitse ühingu lastele. Rahalisi annetusi anti töötute lastele E. Lastesõprade ühingu poolt 650 kr. ümber.

Kolmas ja wiimane jõulupuu käesolewal aastal on Raua tän. algkoolis 6. jaanuaril kell 4, kuhu lastele kutsed juba wälja saadetud.

Kuna tänawuseks jõulupuuks ühing riigilt ei saanud toetust, on kogutud kõik summad E. Lastesõprade ühingul wabatahtlikkudest annetustest, kusjuures Tallinna linnawalitsus lubas 750 kr. Aruande awaldab E. Lastesõprade ühing peale wiimase jõulupuu korraldamist.

Antsla walimised ei anna kodanlistele lehtedele hingerahu.

Omapärase wõttega walimiste eel on „Waba Maa" ja „Postimees" hakkama saanud. Kirjutatakse sotsialistide lagunemisest Antslas, kus päewakangelasena nimetatakse R. Tiganiku nime. Olla kandwam jõud parteis, mida wiimane kunagi olnud ei ole. Partei liikmete arw näitab järjekindlat tõusu. Kolme aasta jooksul on liigete arw kolmekordseks kaswanud.

Ka kurdetakse, et kinniswaramaks olla kõrgeks kruwitud. Kinniswaramaksu wõetakse puhtast sissetulekust 15%, algaja alewi kohta ei saa seda kõrgeks lugeda.

Ka ei masta tõele, et ei jaeda planeerimisekawaga hakkama. Planeerimisekawa on esitatud oktoobrikuul teedeministeeriumile kinnitamiseks. Tartu linnawalitsus, keda juhiwad rahwaerakondlased, jäi oma planeerimisekawaga palju hiljemaks, seda küll „Postimees" ei näe, waid ruttab Antsla sotsialistidele hoope jagama.

Kuigi „Postimees" ja „Waba Maa" maahinnaks 200.000 senti wakamaa kohta wõtsid, jääb täiesti teadmata. Sotsialistide töökawas nõutakse ääremaadel eluaSemekohtadele asunduStaludega ühetaolist müügihinda.

Ka kirjutatakse, et olla üksikutele toetusrlaene maarendist antud. Alewiwalitsus on maarendiga talitanud wastawalt seadustele, kellegile maarendist laenu antud ei ole.

Jäetakse koguni unustuse, et rahwaerakonna ja tööerakonna tegelased Antslas sel korral, kui juhtiw osa nende käes oli, oma meestele Zeigerile, Hermsilinile, Jeretile ja teistele miljonid ehituslaenu jagati. Need „onupojad" olid aga saamatud ja wõhikud, ehituse alal, kulutasid rahad ära, kuna majad pooleli jäid. Laenu %% ja kustutussummasid ei mõelnudki suured sahjad tasuda. nüüd on kaks maja alewi kätte langenud, ka teised laenumajade omanikud on oma kohustusi puudulikult täitnud. Alewi kodanikkudel tuleb weel 30 aastat rahwaerakonna tegelaste wõlgasid tasuda.

Nüüd tahawad samad härrad koonduserakonna nime all alewiwolikogusse pääseda, et rahwa kulul laiutada saaks.

Antsla kodanikud on küllalt teadlikud, ei lase kapitalistidel ja üksikutel tõusikutel endid ninapidi wedada. Walimistel annab Antsla kodanik oma hääle alati sotsialistide nimekirjadele.

ESTP lähemad nõudmised ja püüded

unes Antsla alewiwolikogus on järgmised:

Müügile määratawatele ehituskruntidele wõimalikult madala müügihinna määramine. Ääremaadel ei peaks ka ületama asunduStalude maade müügihinda.

Alewi administratiiwplärí laiendamine, sest alewil puuduwad kasutamis- ja karjamaad.

Maksudekoorma õiglane ja maksjajõukohane jaotamine.

Tänawate, teede ja kõnniteede korda-seadmise jatkamine.

Haridusalal alewi algkooli ja täienduskooli paremale järjele tõstmine. Kehwemate õpilaste toetamine riiete, jalanõude ja õppeabinõudega.

Alewi awaliku raamatukogu täiendamine ja rahwa üld- ning kutsehariduse korraldamine wäljaspool kooli.

Kehwadele, tööjõuetutele ja abiwajawatele lastele otstarbekohane hoolekande korraldamine.

Turukaubamaja laiendamine ja alewimajade ehituste lõpetamine.

Tööerakond kogudega ühtesulamas?

A. Anderkopi nimi kustutatud.

Nagu juba warem teatasime, oli „Waba Maa" juures mõni kuu tagasi suurem pereheitmine: ülewõimu omandas A. Weiler, kes tööerakondlasena Eesti iseseiswuse päewil ruttu, mõnede aastatega rikkaks läinud. Raha on wõim. Toimetusest wallandati A. Anderkopp ja ühes temaga terwe rida teisigi. Nüüd teatab „Waba Maa", et A. Anderkopp'i nimi on kustutatud lehe peast, kus ta seni E. Laamani kõrwal oli. Ainsamaks peatoimetajaks jääb sega E. Laaman, üks tagurlisemaid tööerakondlasi. Uusi sihtjooni hakkab majanduseal näitama A. Tamman, kellel ülesandeks selgeks teha, et Eestis tuleb erilist rõhku panna kapitali koondamisele kapitalistide kätte. Lehte toimetatakse muidugi Weiler-Strandmani waimus. Riigikogus on Weiler olnud üks tööliswaenulisemaid, Strandman aga üks tagurlisemaid.

Nagu poliitilistest ringkondadest kuuldub, kaswab plõhe tööerakonna tegelaste keskel. On ülestõstetud selle erakonna põllumeestekogudega kokkusulatamise küsimus, mille järele üks osa senised tööerakondlasi läheks põllumeestekogude ridadesse, teine osa aga tegutseks edasi uue nime all, ehk walguks teistesse erakondadesse.

Tööerakonna ja põllumeeste kokkusulatamine päästaks muidugi tööerakonda loomuliku surma käest, ühtlasi aga aitaks ka kodanluse ühist wäerinda sotsialistide ja tööliskiassi wastu weel enam ühtlustada kui seni seda Strandman ja teised on suutnud teha. Mõlema erakonna kokkusulatamisel pole ei ilmawaatelisi ega programmilisi takistusi, kui aga isikute küsimusest üle saadakse.

A. Anderkopp'i lootused Warssawi saadiku kohale pääsemiseks — minewat täide. Sest ka seni on tööerakond osanud oma endisi[illegible] riigikohtadele paigutada, nagu näiteks E. Laama[illegible] — Eesti Panga direktoriks, A. Annusson — Ameerikasse konsuliks, J. Seljamaa — wälissaadikuks ja teisigi mujale.

Töölismuusika ja töölissport.

Uue aasta wastuwõtul.

Töölismõwimlas wõeti uut aastat wastu töölismuusika ühingu eeStul, rohke ja hästi sultuwa rahwa osawõtel. Eeskawas oli mõndagi huwitawat, nii sooloná, kui ka koomiliste numbritena, näiteks ülemeelik tõusikute koor, mille juht püris hea koomikuga esines, samuti koori liikmed rahuloldawad olid. Eeskawa aga kabastasid wainuwaejed wahepalad wõi wahelugemised, mis „rististi" pidid „sisejuhatuse" ajet täitma. Sarnane segaduse teg[illegible] pidulisele kahju. Tuleb iklagi tegelasi walida ja esinemisi enam kontrollida.

Paremaks numbriks olid noorte sportlaste püramiidid, energilise seltsimehe Haru juhatusel. Püramiidid on alati ilusad, kui neid puhtalt tehakse. Aga siin on tahtis ka ühtlane ja walisett koosõlakfne spordirnetus. Noorte sportlased näitasid, mis nad wõimad: neil on palju tahet ja tungi spordi läbi oma keha arenemisele kaasa aidata. Kuid puhil, kelleit suur osa wõõras ei wõiks olla töölisspordiliikumisele ja siin ka kuidagi, kas wõi ainelisetki, kaasa wõiks aidata, nagi ka, kui waga waejed on töölisportlased. Rööbsalt esinesid nad sellega, mis neil oli palluda. Mis aga puudus, see oli — riietus: Pea igaüks oli isemoodi riietatud, kõigil polnud spordisärkgi, kõnelemata muudest ühtlastest riietest. Mõned olid turnilíroades, teised [illegible] sulladeo, osa [illegible]. Wasjus. [illegible]

reiu waejus, mille wähendamiseks wõiksid need kaasa aidata, kes aru saawad töölisspordi liikumise tähtsusest, kui nad sellesse heatahtlikult suhtuksid. Töölisspordi liit ja ühingud ei suuda praegu kõiki hädalisemaid tarwidusi rahuldada. Liit peab lunastama need esitjammud, mida warem wastutustundeta ja kergemeelsed inimesed teinud. Sellejuures ta on püüdnud ja püüab teha kõik, et töölissportlastele wõimaldada füüsilist kaswatust, nii praktiliselt kui ka teoreetiliselt, samuti wõistlusi, mis olekid edasijõudmise mõõtjaiks.

Loodame, et uus algaw aasta töölissportlastele lahkem on eelmisest ja see liikumine wõidab uusi awaldusewõimalusi ning pooldajaid ja toetajaid.

Samuti tohib loota, et energilisel, sihikindlal ja asjatundlikul juhtimisel nii tööliste ateater kui ka uuesti asutatud töölismuusika ühing jõudsasti oma sihtide taotlemisele asuwad ning tagajärjedega ka uuel aastal töötawad. On tarwilik ka, et need ühingud koos uuel aastal korraldaksid ka — hommikkontserte, mis mullu wõitsid kindla pooldajate ringkonna.

Need kolm proletariaadi liikumist — töölissport, töölisteater ja töölismuusika peawad uuel aastal awaldama tuumakamat ja tagajärjekamat tegewust. Wanem põlw, kes töötab poliitilistel, majanduslistel ja hariduslistel aladel, samuti töölisliikumise tegelased, niipalju kui neid on, peaksid uuel aastal enam huwi tundma töölisspordi, töölisteaatri ja töölismuusika wastu, eriti noori toetades ainelisell, et nende tegewus wõiks jõudsamini areneda.

Autojuht surmauni.

Jäi ülelligesest wäsimusest magama ja lämbus.

Laip 6 päewa autogaraashis.

1. jaanuaril leiti Tallinnas, Maakri tän. nr. 34, autogaraashis autotüüri taga surnult istumas autojuht Otto Abramson, 25 a. wana. Nagu selgus, oli mees juba 1. jõulupühal lämbumisse surnud. Abramson elas Nõmmel, Raudtee tän. 54. Kodust oli ta jõulu laupäewal taksoautol sõitu läinud ja jäi sellest ajast kadunuks.

Kodused hakkasid meest otsima juba pühade ajal, kuid asjata. Lõpuks pööras kadunu wend, kes arst, autoomaniku poole ja palus ka autogaraashi läbi waadata. Garaashi uks oli lukus ja wõti pidi olema A. käes. Ust awades leiti auto garaashist ja juhi kohal istus Abramson, pea rinnale langenud. Ta oli surnud.

Arwatawasti on A. kogu esimesepüha öö jõidus olnud ja garaashi tulles üleliigsest wäsimusest magama jäänud. Seejuures on mehe pea rinnale wajunud, kusjuures hingekõri kinni sulges ja autojuht magades lämbus.

Hoolimatus hädaabitööliste wastu Tartus.

Harilikult toimitakse suuremas osas [illegible] et palk makstakse wälja tööajal. Hädaabitöödel Tartu raudteejaamas aga ei hoolita sellest sugugi. Teisip. 21. dets. (jõululaup.) hakatud raha maksma wähe enne kella 12-nt e. l. Kuna töölisi 4—500 ümber siis kulus rahawäljamaksmiseks oma 3—4 tundi. Osa aga jõuti k. 3 p. l. ja samuti oli turg lõppenud, nii et töölistel ka raha eest polnud enam wõimalik midagi pühadeks osta.

Tähendamata hoolimatus inimeste wastu oli ka see asjaolu, et kogu mitme tunni kestel, mil palka makseti, inimesed wäljas [illegible] tuule käes pidid külmetama. [illegible] praegu [illegible] hoolimatuse tagajärjel.

Ka nurkesid töölised see üle, et neil [illegible] pidi [illegible] wälja mak[illegible] 2 kr. 10 [illegible]

[illegible]

Weel kord „Kuulsa" müüjaist".

[illegible]

kes „Pilubänmas" esines kehwalt, oli siin Joonelma enam-wähem rahuldaw, kuigi oleks tahtnud näha seda kuju sidamlikumana. [illegible]

[illegible] A. Müür Germaine'i ja E. Krunda majori osas. A. Müür [illegible]

[illegible]

Ülemaaline täienduskoolide õpetajate koosolek.

Wana aasta eelwiimasel päewal peeti Tartus Täienduskoolide Õpetajate Ühingu koosolek. Koosolekule oli osawõtjaid kogunud üle riigi. Koosoleku töökawas olid aruanded, tegewuskawa, walimised ja nõupidamisi täienduskoolide üldise olukorra asjus. Ühingu juhatusse waliti F. Raska, M. Rõigas, H. Treufeldt, A. Prima ja A. Must.

Aruandega ühingu senisest tegewusest esines esimees Fr. Raska, äramärkides ühingu tegewuse järjekindlat täienemist. Suwel korraldatud kongress on häst korda läinud, selle järeldusel on walminud ka uued õppekawad täienduskoolidele ja ühingu juhatus töötab praegu wälja uute õppekawade alusel koolidele soowitatawate õppewahendite nimestikke. Tulewal aastal korraldab ühing ülemaalised täienduskursused täienduskoolide õpetajatele ajanduse meiimduse alal.

Koosolek otsustas ühingu juures asutada [illegible] toimkonnad, millede [illegible] ühingu [illegible] Ühingu [illegible] kroonid [illegible] 1.505 kr. [illegible] 75 õpetajaid.

Algkoolist keskkooli — eksamiga.

Keskkoolis ülikool — läbi sõela.

[illegible]

Soome keele õpetus koolidesse.

Nõupidamiskoosolek Tartus 5. jaanuaril 1930.

Meil on juba paljuis keskkooles soome keele õpetus korraldatud, isegi algkooles on sellele pandud alus. See näitab huwi meie wennasrahwa keele wastu nii hästi õpetajate, õpilaste kui ka seltskonnas. See huwi kindlustab ka tulewikus soome keele õpetamist meie koolides. Kuid ainult huwist on siiski wähe, seda enam, et see huwi pole siiski nii üldine, nagu ta olema peaks. Nii mõnigi meil ei hinda weel küllalt õieti soome keele õpetamise tähtsust meie eesti rahwusliku kultuuri arenemise seisukohalt. Kuulab isegi arwamist, et soome keele oskuse lewinemine wõiwat meie keelele ja kultuurile suure läheduse tõttu kardetawaks minna, soomestumisele lähendada. Teised jälle arwawad, et soome kui wäikerahwa keel ja kultuur ei suutwat siiski meile palju pakkuda ja relistawad selle tõttu mõnd suurt kultuurkeelt, meie kooles, arwesse wõtmata seda, et algkooles ei suuda meie ühtegi wõõrast keelt sel määral õpetada, et sellest oleks märgatawalt kasu wõõra kultuuriga tutwunemisel, wälja arwatud ainult soome keel, milline on ülikergesti õpitaw õige lähedase suguluse tõttu ja milline awab meile siiski küllaltki rikkaliku ja peaasi omalt loomult nii lähedase ja meile omase rahwakultuuri. Ka on täitsa asjata soomestumise kartused, sest soome keele nii waldawale maksmusele wiimise wõimalused puuduwad meil pea täielikult. Meil osati omal ajal wäga palju wene keelt, suur osa meie awalikust elust ja pea kõik meie ametlik elu oli wenekeelne, kuid wenestusid siiski ainult üksikud, ja just need, kelle kodune elu mingisugustel asjaoludel wenekeeliseks muutus. Samas ulatuses osati meil waremini saksa keelt, wähemas, kuid siiski märgatawas ulatuses osatakse seda praegugi — ja ometi ei karda meie üldist saksastumist. Nii tohiks kõigile selge olla, et meil ei ole põhjust mingisugust soomestumist karta isegi sel korral, kui meil korda läheks soome keele õpetust kõigis koolides korraldada, kuna pole mingil kombel ette näha meie kodukeele soomestumist. Küll wõiks soome keele õppimine meile aga wäga paljuis suhteis ülikasulik olla, seda enam, et soomlased praegu hoogsalt eesti keele õpetust korraldawad.

Huwist ja heast tahtmisest on aga wähe soome keele õpetamise edaspidisel arendamisel. See on seotud wäga mitmesuguste küsimustega nii hästi õpetuse enese korraldamise, õpetamise eest tasu maksmise, õpetajate ettewalmistamise jne. alalt. Kõik need küsimused nõuawad läbikaalumist meie praegu maksmate koolisseaduste ja korralduste ja neisse tarwilikkude muutuste tegemise seisukohalt. Samuti on tarwilik organiseerida meie seltskonda, eriti aga meie poliitilisi parteisid soome keele õpetamise teostamise aineliseks ja moraaliseks toetamiseks. Kui meie seltskond ja poliitilised erakonnad selles küsimuses selgele ja kindlalt jaatawale seisukohale asuwad, siis wõime loota, et meie walitsus ja riigikogu selles küsimuses suuremat aktiiwsust hakkawad awaldama kui seni, maksma pannes tarwilikke muutusi kooliseadustes ja wõimaldades riigi eelarwe korras tarwilikud kulud nende teostamiseks.

Kõigi nende küsimuste põhimõttelikuks ja tegelikuks kaalumiseks kutsuwad asutis Fenno-Ugria Tartu osakond, Akadeemiline Hõimuklubi ja Tartu õpetajate organisatsioonid 5. jaanuaril 1930 kell 12 päewal üliõpilasmaja koosolekute saali nõupidamise kokku. Nõupidamist algatawad hrad Jaan Tõnisson, Wõru seminari direktor Joh. Käis, W. Ernits ja teised, kuna omi seisukohti on lubanud wäljendada mitmed hõimu- ja koolitegelased.

Kokkukutsujad organisatsioonid paluwad seda teadaannet wõtta kutsena, kuna tehnilisil põhjusil on wõimata erilisi kutseid kõigile õpetajaile ja asjasthuwitatuile kätte saata. Osawõtt koosolekust on waba kõigile asjasthuwitatuile.

Kokkukutsujad loodawad elawat osawõttu selle meie koolielule nii tähtsa küsimuse arutamisel.

* * *

Toim. täh.: Soome keel wõib siiski kõne alla tulla kui wabatahtlik õppeaine. Eesti lastele, ka neile, kes ainult algkooli haridusega ellu peawad minema, on keeltest tarwilikumad wene ja saksa, kui kohalikud keeled.

Õnnetused ja kuritööd.

Wargapoiste uusaasta.

Bernhard Salbergil warast. Nõmmel, Raudtee tän. nr. 138 korterist riideid 216 kr. wäärtuses.

Martin Labidasel warast. Kodu tän. nr. 8 maja keldris asuwast puukuurist akna purustamise teel riideid ja pesu 3.760 st. wäärtuses.

Marn Robinsonil warast. Lai tän. nr. 41 riidehoiuruumist kalossid.

Karl Saksil warast. Nordese tän. nr. 2 korterist walewõtme abil ülikond ja detektor raadioaparaat.

1. jaan. öösel tehti katset Nunne tän. nr. 20 asuwasse Otto Elsteini kioski sisse murda. Samal öösel murti sisse S. Kompassi tän. nr. 1 Hilda Petersoni kioski ja wiidi ära paberosse, šokolaadi ja apelsine 2.356 st. wäärtuses.

Auto sõitis autole otsa.

Uueaasta keskpäewal sõitis Aguptehe tänawa nurgal sõiduauto nr. 610 Paul Kaßmanni autole nr. 729 otsa, wigastades seda kergelt. L. hindab kahju 50 kr. peale.

Tartu pank töötab kindlal alusel.

A. Rennit asjaajajaks direktoriks.

Teatawasti sattus Tartu pank möödunud aasta sügisel ühe suurema metsaäri pankroti tõttu rahaliselt weidi ebakindlasse seisukorda, mille tõttu osa põhikapitali tuli maha kirjutada. Kuna panga peakoosolek 18. okt. põhikapitaliks siiski 600 tuhat krooni wõiras, tuli tunda aga sellest summast [illegible] rahandus[illegible] kes nüüd ka panga tegelikud peremehed.

[illegible]

Kuna kolmanda direktorina M. [illegible]

Kärdla kaotas hea seltsimehe.

Wana aasta eelwiimasel päewal suri Kärdlas seal üleüldiselt tuntud [illegible] Otto Zibk. Hea kümmekond aastat töötas ta [illegible] juhataja [illegible] ja hiljem esimehena. Peale selle oli ta üks E. S. T. V. Kärdla ühingu aktiiwsemaid tegelasi. Nii mõnigi raskel silmapilgul oli Otto Zibk see, kes oma seltsimeeste eest kartmatult wälja astus. Kuna ta sealse töölisperekonna hulgas alati silmapaistwaid, on ta lemmikute ringkonnas armsam. Viimaks sellele kaotasid [illegible]

Rahwamajad ei saa sentigi.

[illegible]

Weetlew talwemaastik.

RAADIO

Neebel, 3. jaanuaril.

Tallinn. 16—17 grammofonimuusika. 18.30 dr. Linn: Arstiteaduslik loeng. 19 kontsert. Juh. mb. A. Kull. Weber: Peter Schmoll, awamäng. Weiner: Fasching. Meyer-Helmund: Ma mõtlen. Strauss: Walss op. Nahkhiir. Naumann: 2 wana tantsu. (2 fagotti — Kirikal ja Abel.) Tschaikowski: Vadaemand, fant. Nadina Borina Tschaikowski: aaria oop. Nõiake. Forge: Mehhiko meloodia. Dargomõshski: Wõlunind, Vieuxtemps: Unistus. Gie: Kelma; 4 lõbusat öõwahti — 4 fagotile (Kirikal, Abel, Mihailow ja Ernits). Suppe: Boccaccio. 20.30 Ed. Riismann: Reisimuljed Indiast.

Berliin. 12 grammof. 15 tantsum. 16.20 loeng. 17.30 ajaw. muus. 18.30 noorte tund. 20 muus. trio. 21 lõbus ajawiide. 22 rahwuswaheline õhtu.

Langenberg. 8 homm. konts. 11.15 grammof. 18.30 pühalik konts. 22 rahwuswaheline õhtu. 1 kohwiku kontsert.

Daventry exp. 17 oreli konts. 18 ballaadid. 18.30 tantsum. 19.30 lastel. 20.30 kerge muus. 22 kerge klassil. kontsert. 22 sõjawäe muusika. 24.15 tantsumuusika.

London. 12.15 jumalat. 12.45 homm. weselete uus eesk. 14 sonaadid. 14.30 orelikonts. 15 grammof. 18 tantsum. 19.15 lastel. 20.30 muus. wahemäng. 20.45 loeng. 21.46 Yawerifoolo. 22 rahwuswaheline õhtu. 24.50 tantsum.

Helsingi. 12.05 ennel. konts. 18 sonaadid. 18.30 loeng. 19.15 laul. 19.40 wested. 20 Kotto segakoor. 20.40 ork. kontsert.

Lahti. 18 laste raadio. 18.30 soolalaulud. 19.15 loeng. 19.40 koor. 20.30 Helsingi eeskawa.

Riia. 12.40 loeng. 17 grammof. 18.30 Läti keele tund. 19 Inglise keel. 20.30 sümf. konts. 21 päewauudised ja peale selle konts. järg.

Wiin. 12 ennel. konts. 16 pildiraadio. 16.30 pealelõun. konts. 19 loeng. 19.30 loeng. 20.30 otsekanne riigiooperist. Peale selle kontsert.

Stokholm ja Motala. 18.35 ilmateated. 18 grammof. 19 noortele. 19.20 ajaw. muusika. 20.15 perenaistele. 22.15 päewauudised. 22.40 literat. kroonika.

Leningrad. 6.30 homm. wõimlemine. 14.45 grammof. 16.10 küla tund. 16.50 oktoobri lapsed. 17.30 pealelõun. konts. 18.30 emade tund. 20.30 literat. muus. õhtu. 23.30 esperanto.

Moskwa. 6 homm. wõimlemine; muusika, tänane päew. 13.45 inform. meedikutele ja weterinaaridele. 14 oktoobrilaste tund. 17.30 küla tund. 20 küla õhtu. 24 Kremli kellad.

Praaha. 12.15 grammof. 14.55 börsiteated. 17.30 pealelõun. konts. 18.30 loeng. 20.05 puhkpillide muus. 21 ajaw. muus. 22 ooperi õhtu. 23.25 7. ajalohane kammermuusika konts.

Budapest. 10.15 wene balalaikade orkestri konts. 13 lõunane kellade helin ülikooli kirikust. 13.45 konts. 16.45 pildiraadio. 17.15 loeng. 18.40 konts. 20.40 lõbus õhtu. 21.30 teraetsuline muusika.

A. Leufeldt riigikontrolli uueks peasekretäriks.

Riigikontrolli peasekretäriks on määratud [illegible] riigikontrolli teenistusse 1927 a.

[illegible]

Berliinis 382 „soolosolijat" uueaasta ööl.

Berliin, 1. jaanuaril. Ehk küll Berliini politseipresident politseile korralduse oli teinud wana aasta ööl „läbi silma kinni pigistada", wangistati öö jooksul siiski 382 isikut huliganismi ja jämeda korrarikkumise pärast.

Krahw Mirbachi tapja tabatud.

Berliin, 1. jaanuaril. Moskwast teatatakse, et seal on hiljuti ühes teiste Trotski poolehoidjatega ka esimese Saksa suursaadiku krahw Mirbachi mõrtsukas wangistatud. GPU otsusel olewat mõrtsukas juba 22. detsembril maha lastud.

Krahw Mirbach langes teatawasti 6. juulil 1918 ühe Wene sotsiaalrewolutsionääri atentaadi ohwriks.

Tallinna Tööliste teater.

Saksa teaatris.

Pühapäewal, 5. jaanuaril 1930 a. kell 3 p. l. tuleb teist korda ettekandele Hasencleweri draama „Gobseck". Lawastaja — F. Põldroos nimiosas A. Ruttoff, kaastegewad: Kr. Hansen, L. Nõmmer, J. Nerep, J. Tihlan, j. t. Pääsetähed 40—5 sendini eelmüügil Saksa teaatri kassas laup. kl. 11—1 ja 5—8 ning pühap. kl. 11 alates.

Täna „Eeskujulik abielumees".

Hopwoodi „Eeskujulik abielumees" on täna wiimast korda mängukawas. Kasutagu juhust, kes seda waimukat ameerika lustmängu weel ei ole näinud. Kaastegewad: Marta Riilus, Ag. Lüdig, Netty Pinna, Meta Luts, Harry Paris, Hugo Laur j. t.

Homme Werdi ooper „Othello". Peaosades Olga Tiedeberg-Torokoff ja Karl Ots.

Teaatribüroo.

Pühapäewane rahwakontsert

wäärib erandliselt elawat osawõttu oma huwitawa kawa ja paljude solistide pärast. Peale muu esineb ka K.N.M.U. segakoor hra W. Nerepi juhatusel.

Estoonia kontsertbüroo.

Draamastuudio teaater.

Saksateaatri ruumes pühapäewal, 5. jaanuaril s. a. 3-dat korda igalpool tugewasti läbilöönud „Mikumärdi", Hugo Raudsepa komöödia 5-es waatuses. Mikumärdi senised etendused Tallinnas on läinud nagu wiimsegi wiimse wõimaluseni wäljamüüdult [illegible]

[illegible] 3. jaanuaril kell [illegible] — [illegible]

[illegible] kl. 11—15 ja 17—20.

[illegible] A. Offenbach.

[illegible] „[illegible]".

[illegible] „[illegible]" trükk, Tallinnas.

[illegible]

28. XII. 29. lahkus wäsimata töömees

OTTO SIHT

Mälestab leinas:

E. S. T. P. Kärdla ühing.

Head uut aastat

oma ostjaskonnale ja ärisõpradele soowib

AKTSIA-SELTS

„EXTRAKTOR" TAIMEWÕI- ja ÕLIDE TEHAS

TALLINN, Telliskiwi tän. 21, tel. 29-03.

„Estonia" kontsertsaal.

Pühapäewal, 5. jaan. 1930 a.

IV.

Rahwakontsert

Juhatab Raimund Kull.

Kaastegewad: Th. Lilienfeld (klawer), Tallinna Noorsoo Muusika Ühingu segakoor hra W. Nerepi juhatusel, milles solistidena kaasteg. prl. Riide Raik (sopr.) ja Aleks. Arder (bariton) ja suurendatud Estonia sümfoonia orkester.

Eeskawas:

L. Juht, A. Wedro, A. Kapp, H. Eller, A. Lemba, R. Wagner, Liszt, M. Lüdig, M. Bruch ja t. helitööd.

Algus kell 8 õhtul.

Pääsetähed Kr. 1—60 s., kooliõpilastele õpilaskaardi ettenäitamisel à 35 s. eelmüügil Estonia kontsertkassas.

Estonia kontsertbüroo.

Estonia teater

Reedel, 3. jaanuaril 1930 a. kell 1/28 õhtul

Eeskujulik abielumees

A. Hopwoodi lustmäng 3 w.
Harilikud hinnad.

Laupäewal, 4. jaan. 1930 a.
Kell 1/28 õhtul
8. korda.

„OTHELLO"

Verdi ooper 4. waat.
Harilikud hinnad.

Tallinna

Töölisteaater

(Saksateaatris)

Pühapäewal, 5. jaanuaril kell 3 p. l.

Teist korda.

Gobseck

Hasenklewer dr. 9 pildis

F. Põldroosi lawastus
H. Olwi dekoratsioonid.
Kimiosas A. Rutoff.

Kaastegewad: L. Rõmmer, Kr. Hansen, J. Nerep, J. Tõnson, J. Tihkan ja t.

Pääsetähed: 40, 25 ja 5 senti, riietehoid 10 senti, eelmüügil Saksa teaatri kassas laup. kella 11—1 ja 5—8 ning pühap. kella 11 alates.

DRAAMASTUUDIO TEAATER

Saksa teaatri ruumes

Pühapäewal, 5. jaan. 1930 a. kell 8 õhtu

„Mikumärdi"

Hugo Raudsepa kom. 5 w.

Kolmekuninga päewal kell 11 hom.

LASTEETENDUSEKS

„Hans Tahmanägu"

Max Mölleri 4 w. lastetükk.

Pääsetähed eelmüügil kl. 11—13 ja 17—20.

Õnne ja edurikast uut aastat

soowib kõigile tuttawaile ja sõpradele, iseäranis oma ärisõpradele ja kodukaitsjaile

Pleekimisärimine G. LINHOLM, Tallinn,
W. Kalamaja 32.

Pühapäewal, 5. jaan. s. a. Pritsimajas—Weneturul

kell 11 hommikul

Suur rahwakoosolek

Kõnelewad: A. REI — **Milline tähtsus on omawalitsuse walimistel.**

EMMA PETERSON—**Sotsialistid Tallinna linnawalimistel.**

ALMA OSTRA-OINAS — **Omawalitsuse ülesandeid.**

E. S. T. P. Naisühing.

AKTSIASELTS

Õigusteadline Büroo

Woorimehe tänawalt on üle wiidud Harju tän. 17, Kuninga tän. nurgal. Palwekirjad, edasikaebused, jur. nõuanne ja kaitse kõigis asjus.

Lugege „Rahwa Sõna"

Weeteede Walitsus teatab, et 8. jaanuaril s. a. A.-L. „ENDLA" enam ei sõida **Rohuküllast, Triigile ja Taalikule** ja seega on ka ühenduse pidamine tähendatud liinil lõpetatud.

Weeteede Walitsus.

Palkide oksjonid

Suusõnalisel enampakkumisel müüakse:

10. jaanuaril 1930. a. kell 12 Riigi metsatööstuses, Tallinnas, Falkpargi 4:

a) Koorküla metskonnast (Walgamaal) 5400 tk.—1386 tm. okaspuu palke, 2 üksuses, alghindadega 8,5—10 kr. tihm.

11. jaanuaril 1930. a. kell 12 Surju metsaülema kantseleis, Pärnus, Riia 14:

a) Oisu metskonnast käesolewa talwe jooksul Kõpu ja Raudna jõgede äärde wäljaweetawad umbes 8000 tk. — 2800 tihm. okaspuu palke, ühes üksuses, alghinnaga 14 kr. tihumtr.

Pakkumisest osawõtjail tuleb 10% pakutawa üksuse koguhinnast oksjoni komisjonile kindlustuseks sissemaksta. Lähemaid teateid müüdawate metsamaterjalide kohta saab Riigi metsatööstuselt ja wastawailt metsaülemailt.

Riigi metsatööstus.

TÖÖLISTE KIRJASTUSE ÜHISUSE

wäljaandel on ilmunud järgmised raamatud ja saadawal raamatukauplustest. Pealadu Tallinnas, W. Pärnu m. 31.

RUMOR, K. **„Mürgine wili"**. Sõja- ja rewolutsiooni nowellid. 116 lhk., hind 80 senti.

SINCLAIR, U. **„Sada protsenti"**. Romaan Ameerika tööliskonna elust. 182 lhk., hind 1 kr.

KAUTSKY, K. **„Kuidas maailma sõda tekkis"**. Kogu dokumente Saksamaa salaarhiiwist. 228 lhk., hind 50 senti.

REI, A. **„Sotsialdemokraatia taktika põhimõtted"**. 36 lhk., hind 10 senti.

MARTNA, M. **„Tööliste internatsionaal — ülemaailmne tööliste liit"**. 54 lhk., hind 10 senti.

PLEHANOW, G. **„Sotsialdemokraatia taktika"** 66 lhk., hind 10 senti.

DANNEBERG, R. **„Töölisliikumine ja sotsialism"**. ja **„Saksa-Austria sotsialdemokraatliku töölispartei programm"**. 64 lhk., hind 40 s.

KAUTSKY, K. **„Sotsialismi põhimõtted"**. (Heidelbergi programm). 36 lhk., hind 25 senti.

MARX, K. ja ENGELS FR. **„Kommunistlik manifest"**. Sotsialistliku ilmawaate ja töölisliikumise põhjapanew teos. 76 lhk., hind 35 senti.

HÖGLUND, ZETH. **„Sotsialismi ajalugu pääjoontes"**. Lühike ja selge sotsialistlikkude ideede ja klassiwõitluse ajalugu. 88 lhk., hind 60 senti.

DE MAN. HENRIK. **„Sotsialism kultuuriliikumisena"**. 24 lhk., hind 20 senti.

ADLER, Dr. MAX. **„Marksism — proletaarlik eluõpetus"**. 32 lhk., hind 25 senti.

ADLER, FRIEDRICH. **„Kui sõda siiski peaks puhkema"**. 32 lhk., hind 25 senti.

AUDOWA, A. **„Klassiriik, sõda ja töölisskond"**. 56 lhk., hind 40 senti.

„Tööliste wõitluslaulud". Sõnad. 12 laulu hind 10 senti.

„Tööliste wõitluslaulud". Noodid segakooridele. 8 laulu, hind 50 senti.

Raamatud saadetakse tellijatele raha ettesaatmisel postikuludeta kätte. Saadawal kõigis raamatukauplustes. **Pealadu Tallinnas, Wäike Pärnu mnt. 31.**

Tööliste Kirjastuse Ühisus
Tallinn, W. Pärnu mnt. 31.